Alþingi
Umhverfis- og samgöngunefnd
Kirkjustræti
101 Reykjavík

Reykjanesbæ, 27. október 2026

Umsögn Reykjanesbæjar um frumvarp til sveitarstjórnarlaga, 5. mál á 158. löggjafarþingi

Reykjanesbær hefur kynnt sér frumvarp til nýrra sveitarstjórnarlaga. Umsögn bæjarins lýtur einkum að 2. mgr. 68. gr. frumvarpsins og því hvað teljist til fjármagnskostnaðar vatnsveitna og fráveitna. Reykjanesbær, sem er meirihlutaeigandi HS Veitna hf., tekur undir umsagnir HS Veitna og Samorku um það efni.

Fjármagnskostnaður vatnsveitna og fráveitna

Innviðaráðuneytið hefur túlkað hugtakið fjármagnskostnaður í lögum nr. 32/2004 um vatnsveitur sveitarfélaga og lögum nr. 9/2009 um uppbyggingu og rekstur fráveitna þannig að það taki aðeins til vaxta af lánsfé, en ekki til kostnaðar við eigið fé sem bundið er í veitunum. Reykjanesbær telur þá túlkun hvorki samrýmast lögskýringargögnum né framkvæmd laganna til þessa. Við setningu vatnsveitulaganna árið 2004 gekk Alþingi út frá því að fjármagnskostnaður tæki bæði til lánsfjár og hæfilegrar arðsemi eigin fjár.

Reykjanesbær vill draga fram eftirfarandi rök:

- **Samræmi milli veitugreina.** Eigandi hitaveitu má áskilja sér allt að 7% arð af eigin fé samkvæmt orkulögum og tekjumörk dreifiveitna rafmagns taka mið af vegnum fjármagnskostnaði samkvæmt raforkulögum. Engin rök standa til þess að eigið fé í vatns- og fráveitum sé án endurgjalds, enda er sú starfsemi oft rekin í sömu félögum og af sömu eigendum.

- **Mikil fjárfestingarþörf.** Samkvæmt könnun Samorku eru áætlaðar fjárfestingar vatns- og fráveitna um 89 milljarðar króna á næstu fimm árum, meðal annars vegna aukinna krafna um hreinsun skólps, íbúafjölgunar og öryggis vatnsbóla. Í ört vaxandi sveitarfélagi eins og Reykjanesbæ vegur þetta sérstaklega þungt.

- **Kostnaðurinn hverfur ekki.** Túlkun ráðuneytisins lækkar ekki raunverulegan fjármagnskostnað heldur dregur úr hvata eigenda til að leggja eigið fé í uppbyggingu. Viðhaldsskuld vex og kostnaðurinn lendir á endanum á notendum. Túlkunin dregur jafnframt úr hvata til samstarfs sveitarfélaga um veiturekstur.

Tillaga

Reykjanesbær styður tillögur HS Veitna og Samorku um að við 154. gr. frumvarpsins bætist breytingar á 10. gr. laga nr. 32/2004 og 15. gr. laga nr. 9/2009, þar sem skýrt verði kveðið á um að til fjármagnskostnaðar teljist bæði kostnaður vegna lánsfjár og hæfileg arðsemi eigin fjár sem bundið er í veitunni. HS Veitur leggja til að miðað verði við allt að 7% arð af eigin fé, til samræmis við orkulög. Samorka leggur til að miðað verði við ávöxtunarkröfu langtímaskuldabréfa ríkissjóðs að viðbættu 4% áhættuálagi. Mestu skiptir að meginreglan verði lögfest, hvor útfærslan sem verður fyrir valinu.

Ráðhús Reykjanesbæjar
Grænásbraut 910
262 Reykjanesbær

Sími: 421 6700
reykjanesbaer@reykjanesbaer.is
www.reykjanesbaer.is

Breytingin felur ekki í sér breyttan grundvöll gjaldskráa. Hún tekur af tvímæli og staðfestir framkvæmdina eins og hún hefur verið.

Önnur atriði frumvarpsins

Að öðru leyti vísar Reykjanesbær til umsagnar Sambands íslenskra sveitarfélaga, dags. 1. október 2026, og tekur undir þær ábendingar sem þar koma fram.

Fulltrúar Reykjanesbæjar eru tilbúnir að mæta á fund nefndarinnar og fylgja umsögninni eftir sé þess óskað.

Virðingarfyllst,

Vilhjálmur Árnason
bæjarstjóri Reykjanesbæjar